

2.2. 2025, Poslední neděle po Zjevení Páně

Introit: Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. ² Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. ³ Volali jeden k druhému: "Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy." ... (Iz 6,1-8)

Píseň: 244 *Pán Bůh je přítomen*

Modlitba:

Pane Bože,

odvažujeme se o tobě číst... nejen v Bibli, ale i ve svém životě, ve světě, v přírodě, v lidech kolem, ... prosíme tě k tomu o otevřenost, vnímavost, o vnitřní ticho prosíme.

Odvažujeme se o tobě přemýšlet... prosíme, působ na naše přemýšlení svým Duchem, dávej nám nápady shůry.

Odvažujeme se o tobě mluvit, vyprávět, učit... prosíme, dávej nám správná slova, prosíme, ty nás uč svým Duchem. Prosíme o trpělivost vyslechnout; prosíme o odvahu se ptát a někdy taky říct nevím.

Učíme se pokoře. Před tebou, svatý Bože. Amen.

Čtení: Ex 3,1-15 (hořící keř)

Píseň: 315 *Nás zavolal jsi, Pane*

Text: Mt 6,9d Buď posvěceno tvé jméno

Kázání:

1. Čtyři Natálky

Když přišla naše nejstarší dcera na gymnázium, ve třídě se sešly čtyři dívky stejného jména: Natálie. Paní profesorka třídní vedla děti k tomu, aby se každé z Natálií říkalo trochu jinou variantou jména. Aby bylo jasné, na koho se zrovna volá. A tak si dívky vybraly Naty, Natálka, Natka...

Znáte to asi taky, jak někomu nemůžete přijít na jméno... nebo si jméno spletete... jak se neznalost jména snažíte zakrýt, zamluvit... nenápadně ho zjistit... známé (a trapné) situace.

Jméno je důležité. Když mám jméno, nejsem jen „jedna paní“ „nějaký pán“ „ta holčička s copánky“ „ona“ „hej ty“ „paní na posteli u okna“... Když znám něčí jméno, mohu na něj zavolat, napsat mu vzkaz, konkrétně o něm mluvit. Mohu pochválit... Jméno je na obálce dopisu, na vysvědčení, na svatebním oznámení a nakonec i na parte.

V Bibli jsou jména důležitá, nejen jména lidí, i jména míst mají svůj význam. Někdy dojde k přejmenování; Jákob se setkal ve snu s Bohem a místo Lúz, kde se to stalo, přejmenoval na Bét-el, dům Boží. Někdy Bůh lidem jméno změnil, třeba Abram se stal Abrahamem, Jákob (Úskočný) dostal nové jméno Izrael (Zápasí Bůh). Učedníka Šimona Ježíš pojmenoval Petr (Skála).

2. Jméno Boží a hořící keř.

Jména lidí a míst jsou důležitá. Jak se tedy jmenuje Bůh?

Četli jsme starozákonní příběh o hořícím keři. Mojžíš pase stáda svého tchána a uvidí něco zvláštního. Hoří keř, ale oheň ho "nepohltí". Mojžíš se k podivnému úkazu přiblíží, ale zastaví ho hlas. "Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá... Já jsem Bůh vašich otců Abrahama, Izáka a Jákoba. Viděl jsem bídu svého lidu. Vysvobodím je z rukou Egyptanů a vyvedu je do dobré a prostorné země, do země oplývající mlékem a medem.... Pošlu tě k faraónovi, abys vyvedl můj lid z Egypta." Vysvobození z útlu a otroctví je na dohled! A on, Mojžíš, malý pastýř, v tom má sehrát rozhodující roli.

Mojžíš ale začne pochybovat. Budou ho lidi poslouchat? „Když se mě zeptají, kdo mě poslal, co řeknu? Jak se jmenuješ ty, který mě posíláš?“ Následná Boží odpověď je jednou z nejzáhadnějších pasáží celé Bible. V našem překladu Bible jsou ta slova většinou vytištěna hůlkovým písmem. JSEM, KTERÝ JSEM. V původním hebrejském textu je zde věta, kterou lze přeložit velmi různě. Buď slovy "jsem, který/kdo jsem", nebo slovy "budu, který/kdo budu", anebo snad také "ukážu se jako 'já jsem zde'". Hebrejštiny totiž nemá jasné určení časů sloves (naše schéma minulost – přítomnost – budoucnost zde úplně nefunguje.)

Je to jméno slibující Boží pomoc, doprovázení, záchranu. Hospodin slibuje: Já jsem zde. Vím o vás, slyším, vysvobodím...

Ale zároveň: musíte unést tajemství, neuchopitelnost. Nemanipulovatelnost. Mojžíš nedostane Boha „do ruky“. Proto nemá/nezná jeho jméno.

V hebrejštině je Boží jméno vyjádřeno 4 písmenky JHVH. Někdy se pro to používá označení tetragram („čtyřpísmení“). V Hebrejské Bibli, když ji židé čtou, tak se nesnaží mezi souhlásky doplnit samohlásky a jméno nějak přechýšit (jahve, jehova...), ale jméno opíší jiným slovem. "Věčný", "Svatý", "Živý", "Vznešený" nebo prostě "Jméno" (hebrejsky "ha-Šem"). Je to z úcty k Pánu Bohu. V českém překladu používáme pro přepis těch 4 písmenek slovo Hospodin.

3. Třetí přikázání

Bůh je svatý, svaté je jeho jméno.

Co znamená „svatý“? Jedinečný, oddělený. Ke svatému se přistupuje s respektem, úctou, pokorou. Opatrně. Podle pravidel.

Jedním z pravidel je 3. přikázání: "Nevezmeš jméno Hospodina, svého Boha, nadarmo!"

Toto přikázání znamená také dát si pozor na zneužívání a inflaci Božího jména. To nejsou jen výkřiky nebo vycpávková slova „panebože“ „OMG“ „ježíšmarija“, je to žehnání zbraní, nebo nápis na dolarových bankovkách „In God we trust“... , ale je to třeba i nesoustředěná modlitba.

4. Posvěť se jméno tvé.

Buď posvěceno tvé jméno je první prosbou v modlitbě Páně. Můžeme ji někdy zkusit místo jedním dechem říct hezky pomalu, slovo za slovem, a klidně kvůli tomu třeba i vypadnout z rytmu modlícího se shromáždění.

Ježíš tuto prosbu do modlitby zařadil z židovského chvalozpěvu kaddiš, který slouží jako předěl v bohoslužbě. A tam tato prosba stojí taky na prvním místě. „Necht' se Jeho veliké Jméno vyvýší a posvětí (Amen).“

Když prosíme „buď posvěceno tvé jméno...“, prosíme, aby nám náš nebeský Otec dal vždycky čerstvě, s novým překvapením a úžasem poznat, kdo je zač. Prosíme, aby rozvibroval naši strnulost víry a zbořil různé předsudky, které s ním nemají nic společného. Když prosíme „buď posvěceno tvé jméno...“, prosíme, abychom poslouchali s velkou vážností a svatostí Boží příběhy, o kterých se píše v Bibli, ale i příběhy, které vyprávějí lidé dneška. Příběhy, skrze které se do našeho světa dostává Boží svoboda, naděje a záchrana. Příběhy, které ujistí o Boží blízkosti, o tom, že nás má rád, že jsme pro něj originální a důležití.

Pro Pána Boha jsem jedinečná, ať mám jméno nezvyklé nebo stejné jako několik dalších spolužáků. Nemusím si budovat jméno, image. Pro Pána Boha jsem jedinečná, i když třeba nemám nikoho, kdo by moje jméno vyslovoval s láskou.

5. O co vlastně prosíme?

Reformátor Martin Luther ve svém výkladu první prosby modlitby Páně napsal: „Boží jméno je sice samo o sobě svaté, ale my v této modlitbě prosíme, aby ho on učinil svatým pro nás.“ Když bude vidět, že Boží jméno je svaté pro nás, že pro nás je Hospodin skutečně důležitý, pak to bude mnohem spíš zřejmé a pochopitelné také dalším lidem. Když nám dojde a opravdu přijmeme, že nás má Bůh rád, tak tuhle lásku budeme umět zrcadlit do vztahů k lidem i ke světu.

Ta prosba „buď posvěceno tvé jméno“ nás může pohnout k tomu, abychom se zamysleli nad tím, jak žijeme, kdy naposled někdo začal chválit Pána Boha kvůli našemu chování. Dobrých skutků, kterými se snažíme udělat si jméno, proslavit sebe, už bylo dost. Ale stává se nám někdy, že něčím napomůžeme, aby lidé začali chválit Pána Boha?

Poslání: Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5,14-16)

Požehnání: "Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení." (Lk 2,14)

Píseň: 141 *Ne, Bože, nám, o to my neprosíme*